EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 19.12.2017.
COM(2017) 783 final

2017/0349 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko attiecībā uz minimālās pamatlikmes ievērošanas pienākumu groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pievienotās vērtības nodoklis (PVN) ir Eiropā visilgāk pastāvošais patēriņa nodoklis. 1967. gadā tika noformulēta apņemšanās izveidot galīgu PVN sistēmu, kura darbotos Eiropas Kopienā tādā pašā veidā, kā tā darbotos vienā valstī[1]; nenotika vienošanās par īpašiem noteikumiem par PVN likmēm, izņemot par PVN pamatlikmes piemērošanu, bet netika noteiktas zemākās vai augstākās likmes robežvērtības[2].

Fiskālo robežu likvidēšana starp dalībvalstīm līdz 1992. gada beigām radīja vajadzību pārskatīt veidu, kā tiek uzlikti nodokļi Eiropas Kopienā tirgotajām precēm. Mērķis bija panākt, lai preces tiktu apliktas ar nodokli izcelsmes valstī, kas precīzi atspoguļo ideju par īstu iekšējo tirgu. Tā kā politiskie un tehniskie apstākļi vēl nebija piemēroti šādas sistēmas izveidei, tika pieņemts pārejas režīms attiecībā uz PVN[3].

Pārejas sistēmai bija nepieciešami noteikumi par PVN likmēm, lai pēc fiskālo robežu atcelšanas izvairītos no tirgus izkropļojumiem saistībā ar pārrobežu iepirkšanos un tirdzniecību. Padome 1992. gada oktobrī vienojās par noteikumiem, kas ierobežo dalībvalstu rīcības brīvību noteikt PVN likmes[4]. Dalībvalstīm bija pienākums piemērot minimālo 15 % PVN pamatlikmi līdz 1996. gada 31. decembrim.

Minimālās 15 % PVN pamatlikmes piemērošanas periods kopš tā laika ir pagarināts sešas reizes. Saskaņā ar 97. panta 1. punktu Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[5] no 2016. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 31. decembrim pamatlikme nedrīkst būt mazāka par 15 %.

Komisija savā 2016. gada PVN rīcības plānā[6] ierosināja, lai radītu stabilu vienotu Eiropas PVN zonu, aizstāt pašreizējo pagaidu režīmu nodokļu uzlikšanai tirdzniecībā starp dalībvalstīm ar galīgu režīmu, kas pamatojas uz principu, ka nodokli uzliek galamērķa dalībvalstī. Kopš 2010. gada arī nodokļu uzlikšanas vieta pakalpojumiem pakāpeniski tika nomainīta uz galamērķa valsti. Lēmums tika pieņemts 2008. gadā, kad Padome pieņēma priekšlikumu, kura mērķis bija novērst kompetences izkropļojumus starp dalībvalstīm, kuras piemēro atšķirīgas PVN likmes[7].

---

1 Padomes Pirmā direktīva 67/227/EEK (1967. gada 11. aprīlis) par dalībvalstu tiesību aktu par apgrozījuma nodokļiem saskaņošanu.

2 Padomes Otrā Direktīva 67/228/EEK (1967. gada 11. aprīlis) par dalībvalstu tiesību aktu par apgrozījuma nodokļiem saskaņošanu – Kopējās pievienotās vērtības nodokļu sistēmas struktūra un piemērošanas kārtība.

3 Padomes Direktīva 91/680/EEK (1991. gada 16. decembris), kas papildina pievienotās vērtības nodokļu kopējo sistēmu un groza Direktīvu 77/388/EEK nolūkā atcelt fiskālās robežas (OV L 376, 31.12.1991., 1. lpp.).

4 Padomes Direktīva (1992. gada 19. oktobris), kas papildina kopīgo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu un groza Direktīvu 77/388/EEK (par PVN likmju tuvināšanu) (OV L 316, 31.10.1992., 1. lpp.).

5 OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

6 Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par rīcības plānu PVN jomā "Ceļā uz vienotu ES PVN zonu — laiks pieņemt lēmumu" (COM(2016) 148, *final*).

7 Padomes Direktīva 2008/8/EK (2008. gada 12. februāris), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas vietu (OV L 44, 20.2.2008., 11. lpp.).

2017. gada 4. oktobrī Komisija pieņēma pirmo priekšlikumu par galīgās nodokļa uzlikšanas sistēmas ieviešanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm[8] un savā paziņojumā par turpmākiem pasākumiem PVN rīcības plāna īstenošanai[9] ieskicēja secīgos pasākumus un apakšposmus šīs sistēmas ieviešanai. Tā arī paziņoja, ka ierosinās PVN likmju reformu, kas būtu saskanīga ar galīgo režīmu, kas balstīts uz galamērķa principu un pakāpeniski aizvietos pašreizējo pārejas režīmu.

Lai gan galīga PVN sistēma, kas pamatojas uz principu, ka nodokli uzliek galamērķa dalībvalstī, ļautu piešķirt dalībvalstīm lielāku rīcības brīvību PVN likmju noteikšanā, šādā galīgā PVN sistēmā būtu jāsaglabā minimālā PVN pamatlikme, kas tādēļ jānosaka kā pastāvīga.

Tā kā visās dalībvalstīs pašlaik piemēro vismaz 17 % pamatlikmi, pašreizējais regulējums par minimālo 15 % pamatlikmi joprojām ir atbilstošs. Tādējādi tiks pastāvīgi īstenota saskaņā ar vienošanos pieņemta robežvērtība, kas nodrošina iekšējā tirgus pienācīgu darbību un vienlaikus atstāj dalībvalstu rīcības brīvību, nosakot PVN pamatlikmi.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem politikas jomā**

Priekšlikums attiecas uz spēkā esoša pagaidu noteikuma (PVN direktīvas 97. panta) padarīšanu par pastāvīgu noteikumu un tādējādi ir saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Neattiecas.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Ar šo direktīvu tiek grozīta PVN direktīva. Tās juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 113. pants. Minētajā pantā paredzēts, ka Padome saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, ar vienprātīgu lēmumu pieņem noteikumus par dalībvalstu noteikumu saskaņošanu netiešo nodokļu jomā.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Subsidiaritātes principu piemēro, ciktāl priekšlikums nav Eiropas Savienības ekskluzīvā kompetencē. Dalībvalstis nevar pietiekami sasniegt priekšlikuma mērķus šādu iemeslu dēļ.

Savienība ar PVN direktīvu jau ir paredzējusi saskaņotus noteikumus par PVN likmju piemērošanu. Šos noteikumus var grozīt vai pagarināt to piemērošanas periodu tikai ar Savienības tiesību aktu, un dalībvalstu tiesību aktos nav pieļaujamas novirzes no saskaņotajiem noteikumiem.

Tādējādi tikai ar Savienības rīcību var sasniegt šā priekšlikuma mērķus un nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret pilsoņiem Eiropas Savienībā. Tāpēc šis priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam.

---

[8] Priekšlikums – Padomes Direktīva, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa sistēmas atsevišķu noteikumu saskaņošanu un vienkāršošanu un galīgās nodokļa uzlikšanas sistēmas ieviešanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm (COM(2017) 569 *final*).

[9] Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai "Turpmākie pasākumi PVN rīcības plāna īstenošanai Ceļā uz vienotu ES PVN zonu — laiks rīkoties" (COM/2017/0566 *final*).

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu, jo ar to tiek saglabāta pašreizējā situācija, kurā dalībvalstis piemēro minimālo 15 % PVN pamatlikmi.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Lai grozītu spēkā esošo PVN direktīvu, ir nepieciešama direktīva.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

12 nedēļu laikā no 2016. gada 21. decembra līdz 2017. gada 21. martam notika atklāta sabiedriskā apspriešana par PVN likmēm, kurā saņemtas 327 atsauksmes. Vairāk nekā puse respondentu (52 %) bija par to, lai tiktu saglabāta pašreizējā minimālā 15 % likme, savukārt 16 % respondentu bija pret tās saglabāšanu. 32 % nav pauduši viedokli šajā jautājumā[10].

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikums neradīs ekonomisko, sociālo vai reģionālo ietekmi vai ietekmi uz vidi, jo visas dalībvalstis ievēro minimālo prasību un nav nepieciešamas izmaiņas valstu tiesību aktos.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Priekšlikums nav saistīts ar *REFIT* un neietver regulatīvo slogu.

- **Pamattiesības**

Neattiecas.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Eiropas Savienības budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzība, izvērtējums un ziņošanas kārtība**

Komisija turpinās uzraudzīt, vai dalībvalstis ievēro minimālo 15 % PVN pamatlikmi.

- **Paskaidrojošie dokumenti (attiecībā uz direktīvām)**

Pašlaik visas dalībvalstis ievēro minimālo 15 % PVN likmi. Nav nepieciešams iesniegt skaidrojošus dokumentus par transponēšanu.

- **Konkrētu priekšlikuma noteikumu sīkāks skaidrojums**

97. pants nepieļauj to, ka minimālās 15 % PVN pamatlikmes piemērošanas termiņš beigtos pirms 2018. gada 1. janvāra, un nodrošina to, ka visas dalībvalstis pastāvīgi piemēro minimālo 15 % PVN pamatlikmi.

[10] Apspriešanas lapa: https://ec.europa.eu/taxation_customs/consultations-get-involved/tax-consultations/review-existing-legislation-vat-reduced-rates_en

2017/0349 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko attiecībā uz minimālās pamatlikmes ievērošanas pienākumu groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 113. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu[1],

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[2],

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

1) Padomes Direktīvas 2006/112/EK[3] 97. pantā noteikts, ka no 2016. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 31. decembrim pamatlikme nedrīkst būt mazāka par 15 %.

2) Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) pamatlikmes piemērošana nodrošina kopējās PVN sistēmas raitu darbību, un tāpēc tā būtu jāsaglabā.

3) Ir lietderīgi saglabāt pašreizējo minimālo 15 % pamatlikmi arī galīgā PVN sistēmā, kas pamatojas uz principu, ka nodokli uzliek galamērķa dalībvalstī, un padarīt to pastāvīgu.

4) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Direktīva 2006/112/EK,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvas 2006/112/EK 97. pantu aizstāj ar šādu:

"97. pants

Pamatlikme nav mazāka par 15 %."

2. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai vēlākais līdz 2018. gada 1. janvārim izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

---

1 OV C , , lpp.

2 OV C , , lpp.

3 Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.).

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus galvenos savu tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs